

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. BIRŽELIO 14 D. NUTARIMO NR. 647 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO
SUDARYMO IR VYKDYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
PROJEKTO (TAP-21-344) (21-19612(2))**

2021-04-14 Nr. NV-724

Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: atsižvelgiant į Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pasikeitimus ir praktikoje išskylančius klausimus, atitinkamai patikslinti (suderinti) įgyvendinamąsias Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatas.

Esama situacija:

1. Nuo 2021-01-01 įsigaliojo Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimai, numatantys, kad:

- ✓ sumokėtų (išieškotų) socialinio draudimo įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų sumų įskaitymo tvarka nustatoma Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse;
- ✓ savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas už save, įmokų įsiskolinimo mokėjimas gali būti atidėtas iki vieno metų, jei jų įsiskolinimo suma yra ne mažesnė kaip 125 Eur ir ne didesnė kaip 1500 Eur;
- ✓ laiku nesumokėjus socialinio draudimo įmokų už einamąjį laikotarpį, VSDF administravimo įstaigos sprendimas atidėti delspinigių išieškojimą netenka galios;
- ✓ VSDF valdyba draudėjų prašymus atidėti socialinio draudimo įmokų, delspinigių ar baudų, viršijančių 30 tūkst. eurų, skolą priima be VSDF tarybos siūlymo.

2. Viešojo administravimo įstatymas nustato, kad apie priimtą administracinį sprendimą asmeniui raštu pranešama ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos (Taisyklėse numatytas 5 darbo dienų terminas).

3. Valstybės kontrolė yra pateikusi rekomendaciją teisės aktuose numatyti VSDF valdybos pervedamų pensijų kaupimo bendrovėms įmokų papildomai pensijai kaupti šaltinį ir nustatyti šių įmokų įskaitymo eiliškumą socialinio draudimo įmokų atžvilgiu.

Esmė, nauda: Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse:

- patikslinama sumokėtų (išieškotų) socialinio draudimo įmokų bei kitų VSDF administravimo įstaigų administruojamų įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų sumų įskaitymo tvarka – numatoma, kad pirmiausiai įskaitomos pensijų fondo dalyvio lėšomis mokamų kaupiamųjų pensijų sumos, tada – socialinio draudimo įmokų ir kitų įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų sumos. Įskaitymo eiliškumas: 1 – įmokos; 2 – palūkanos; 3 – baudos; 4 – delspinigiai. Detalią įskaitymo eilės tvarką nustato VSDF valdybos direktorius. Priverstine tvarka išieškomas sumas kredito įstaigos nurašo pagal VSDF administravimo įstaigų pateiktus mokėjimo nurodymus;
- atsisakoma sutarčių dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo, delspinigių ar baudų išieškojimo laiko atidėjimo sudarymo ir nustatoma, kad įsiskolinimo sumokėjimas, delspinigių ar baudų išieškojimo laikas atidedamas nuo sprendimo priėmimo dienos (dabar nuo sutarties sudarymo dienos);

- nustatoma, kad jei laikotarpiu, kuriam atidėtas įmokų įsiskolinimo sumokėjimas, delspinigių ar baudų išieškojimo laikas, draudėjas laiku nesumoka įmokų už einamąjį laikotarpį, VSDF valdybos teritorinis skyrius priima sprendimą, kuriuo pripažįsta netekusiu galios ankstesnį sprendimą, ir skolos išieškojimas atnaujinamas priverstine tvarka;
- sudaromos galimybės įsiskolinimo sumokėjimą draudėjams atidėti net tik kai draudėjo finansiniai įsipareigojimai mažesni už jo turtą, bet ir kai jo įsiskolinimo sumokėjimas visiškai užtikrintas hipoteka (įkeitimu), laidavimu ir (ar) garantija;
- nustatoma, kad globėjų, auginančių vaiką iki 3 metų, ir asmenų, slaugančių ar prižiūrinčių neįgaliuosius asmenis, draudimas valstybės lėšomis vykdomas pagal registruose, informacinėse sistemose esančius duomenis ir tik jeigu registruose ir informacinėse sistemose duomenų nėra – pagal asmenų pateiktus prašymus;
- patikslinama, kad savarankiškai dirbantiems asmenims įsiskolinimai, delspinigiai, baudos atidedami, jei jie ne mažesni kaip 125 Eur, VSDF valdyba draudėjų prašymus atidėti socialinio draudimo įmokų, delspinigių ar baudų, viršijančių 30 tūkst. eurų, skolą priima be VSDF tarybos siūlymo, apie priimtus administracinius sprendimus raštu pranešama ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos (dabar per 5 darbo dienas), taip pat atliekami redakcinio pobūdžio pakeitimai (patikslinamos nuorodos į teisės aktus, atsisakoma įstatymų santrumpų ir kt.).

Nauda: Taisyklių nuostatos bus suderintos su Valstybinio socialinio draudimo įstatymo, Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis; įgyvendinta Valstybės kontrolės rekomendacija dėl pensijų kaupimo bendrovėms pervedamų kaupiamųjų pensijų įmokų įskaitymo eiliškumo; padidintos galimybės draudėjui atidėti įsiskolinimo sumokėjimą, jeigu jis užtikrintas hipoteka (įkeitimu), laidavimu ir (ar) garantija; mažės klientų prašymų skaičius ir administracinė našta, panaudojant registrų ir informacinių sistemų duomenis draudimui valstybės lėšomis vykdyti.

Atitiktis Vyriausybės programai: projektas nesusijęs su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimu.

Derinimas: Suderinta be pastabų su Finansų ministerija ir Vidaus reikalų ministerija. Patikslinta pagal Teisingumo ministerijos ir VSDF valdybos pastabas ir siūlymus (argumentai dėl VSDF valdybos siūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje).

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome nutarimo projektą **svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.**

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė